

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Valintaesitys
Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Kainuun liitto

Hankkeen julkinen nimi Digitaalisuuden optimointi Kainuussa - Hyvinvointi ja Terveys (DIHYTE)	
Hakemusnumero 302247	Kokouksen päivämäärä 22.2.2016
Saapumispäivämäärä 26.1.2016	Diaarinumero EURA 2014/3481/09 02 01 01/2016/Kainuu
Käsittelijä Heikki Immonen	Viranomainen Kainuun liitto
Hakijan virallinen nimi KAINUUN ETU OY	
Osatoteuttajat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 11.1.2016	Päätymispäivämäärä 31.12.2017

Hankkeen sisältö

Hankkeen päätavoitteena on kehittää sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalveluja ja edistää niiden muuttamista soveltuvilta osin digitaaliseen muotoon, parantaa jo luotuja palveluja sekä tehostaa käyttöön otettujen sähköisten palvelujen omaksumista ja hyödyntämistä. Tavoitteena on löytää uudenlaisia toimintamalleja ja toimintatapoja sekä ottaa käyttöön uusia kustannustehokkaampia ratkaisuja niin julkisella kuin yksityiselläkin sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalvelujen sektorilla. Toiminnan kehittäminen tehdään Kainuun sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Kainuun sote), Kainuun Etu Oy:n, paikallisten oppilaitosten, yksityisten hoivapalveluyritysten sekä ICT –alan yritysten yhteistyönä. Kainuun soten toiminnot tarjoavat hankkeessa erinomaisen kehittämisalustan terveyteen ja hyvinvointiin tähtäävien palvelujen kehittäjille.

Kehittämistoimien tarkoituksena on uudistaa ja aikaansaada kustannustehokkaampia, innovatiivisia ja entistä monipuolisempia palveluja niiden käyttäjille organisaatioissa ja palveluja käyttäville asiakkaillekin. Mukaan hankkeeseen on sitoutunut yhteensä 28 kainuulaista (tai toimipaikka Kainuussa) yritystä. Mukana on 10 hoitokotia/hoivayksikköä, kahdeksan (8) IT -alan yritystä, kuusi (5) terveydenhoidon tai kuntoutusalan tuote/palvelualan yritystä, neljä (4) apteekkia ja yksi pankki. Hankkeessa pilotoidaan, testataan ja vertaillaan erilaisia ratkaisuja ja palveluja, kehitetään uusia ratkaisuja ja parannetaan olemassa olevia. Kun palveluja otetaan käyttöön tai tehostetaan niiden käyttöön, lisätään samalla niiden näkyvyyttä, saatavuutta ja saavutettavuutta. Samalla lisätään kyseisten ratkaisujen ja sähköisten palvelujen kehittäjien, tuottajien sekä toimittajien näkyvyyttä.

Palveluja kehitettäessä ja niiden käytettävyyttä ja soveltuvuutta arvioitaessa on erikseen valittujen kohteiden osalta tarkoitus laatia kustannus-hyöty –analyysyjä, joilla pyritään organisaatioissa osoittamaan palvelujen uudistamisen tehokkuusvaikutuksia ja kannustetaan sitä kautta toimijoita ottamaan uusia toimintamalleja mahdollisimman nopeasti käyttöön. Hankkeessa sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöitä perehdytetään uusien toimintamallien ja sähköisten

Hankkeen nimi: Digitaalisuuden optimointi Kainuussa - Hyvinvointi ja Terveys (DIHYTE)

palvelujen kehittämiseen ja motivoidaan hyödyntämään uusia ratkaisuja tehokkaina niin arkipäivän kuin myös asiakkaita paremmin palvelevina työvälineinä. Kansalaisille pyritään tekemään tutuiksi omatoimisuuteen kannustavia, terveyttä edistäviä ja tiedon välitystä helpottavia virtuaalisia palveluja sekä opastamaan niiden käyttöön otossa.

Hankkeen keskeiset sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalveluiden optimointikohteet on jaettu kolmeen eri optimointipakettiin, joiden tarkempi sisältö (kehityskohteet, palvelut ja kohderyhmät) valitaan heti hankkeen aloittamisen jälkeisen kartoitusvaiheen tuloksena:

1. Virtuaalipalvelut

Osiossa on tarkoitus hyödyntää virtuaalisia yhteyksiä asiakkaan, henkilökunnan, viranomaisten ja omaisten välillä eli lisätä etäyhteyksien hyödyntämistä palvelutarjonnan kanavana ja edistää uudenlaisen toimintatavan yleistymistä. Virtuaaliverkkoympäristöön kootaan (useita kymmeniä) käyttäjiä, erilaisine päätelaitteineen ja yhteystapoineen, käyttäjäkunta voi vaihdella palvelun luonteen ja kohderyhmän mukaan. Virtuaaliverkkoon kootaan jo olemassa olevia palveluja ja sisältöjä käyttönotettaviksi sekä kehitetään/tuotetaan uusia palveluja testattaviksi. Palvelut voivat olla eri kohderyhmille tuotettuja julkisia palveluja tai uusia etäpalveluja. Kainuun sotien osalta näitä kehittämisen kohteita ovat asiakasneuvonnan ja asiakasohjauksen hoitaminen virtuaalisesti, Omasoten chat -palvelun käyttöönotto (neuvonta, seuranta, aktivointi, muistutus), virtuaalihoivan ratkaisujen kokeilut ja käyttöönotto laitos- ja kotipalveluissa, etälääkäripalvelujen sekä mielenterveyspalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen virtuaalisen kanavan kautta.

2. Omamittaaminen

Jatketaan Kainuun Omasote –palvelun kehittämistä, johon kuuluu laajemminkin kansalaisten omahoidon edistäminen ja kehittäminen omamittaamisella ja muilla terveydentilaa seuraavilla ratkaisuilla ja palveluilla (esim. kansalaisten sähköinen terveystarkastus). Edistetään olemassa olevien laitteiden ja palvelujen tuntemusta sekä niiden käyttöä. Lisäksi selvitetään edellytyksiä digitaalisten terveystilien laajempaan hyödyntämiseen julkisella ja yksityisellä sektorilla. Selvitetään myös ko. palvelujen yhteensovittamista ja yhteistyötä ensihoidon kanssa. Asiakkaan osaamista ja valmiuksia omaa terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan tuetaan.

3. Älykäs ympäristö

Keskeisin teema tässä osiossa on asiakkaan hoidon kannalta oleellisen tiedon välittämisen varmistaminen kattaen koko hoitoketjun ja siihen soveltuvan työkalun löytäminen/kehittäminen. Älykkään ympäristön kehittäminen sisältää myös nykyisten, käytössä olevien ohjelmistojen syvällisemmän hyödyntämisen (mobiili kotihoito -sovellus), hyötytelien (kuntoutus, terapia, esteettömyys, terveydentilan seuranta, liikunta) kehittämissyhteistyön, nykyisten jo käyttönotettujen palveluportaalien (esim. Hyvinvoinnin palvelutarjotin) käyttöönoton tehostamisen ja laajemman hyödyntämisen sekä uusien palvelujen innovoinnin mm. sensoriteknologian ja robotiikan hyödyntämisessä. Hankkeen aikana selvitetään terveystietomassojen (BigData) hyödyntämisen mahdollisuuksista sekä 3D-teknologian hyödyntämisestä alueen hoivatoimijoiden palveluissa ns. lähipalveluna.

Kaiken kaikkiaan tavoitteena on vaikuttaa terveydenhuollon hoito- ja hoivatyön prosesseihin uudistavasti, lisätä organisaatioissa tietoutta digitalisaation tuomista mahdollisuuksista ja uusista tavoista toimia sekä varmistaa palvelujen laatua ja parantaa niiden saavutettavuutta niin asiakkaan kuin palvelun tuottajankin tai työntekijän näkökulmasta. Hanke järjestää yleisölle avoimia tapahtumia eri teemoista yhteistyössä eri toimijoiden (oppilaitokset, järjestöt) kanssa, erilaisten sähköisten palvelujen käyttöön liittyen kuten Omasote, Palvelutarjotin, omamittaaminen, sähköinen terveystarkastus ja –valmennus sekä erilaiset hyötytelit.

Tulokset:

Hankkeen tuloksena syntyy Kainuun sotessa, hankkeessa mukana olevissa yrityksissä tai niiden paikallisissa

Hankkeen nimi: Digitaalisuuden optimointi Kainuussa - Hyvinvointi ja Terveys (DIHYTE)

toimipisteissä hyödynnettäviä joko uusia tai parannettuja digitaalisia sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalvelujen palvelumalleja, tehokkaampia toimintaprosesseja, tuotteita, ratkaisuja tai palveluja.

Hankkeen ja sen onnistuneen yhteistyön tulostavoitteena on, että maakuntaan kehittyy digitaalisten hyvinvointi- ja terveystalouden ekosysteemi ja palvelujen kehittäjien toimijaverkosto. Tietous digitaalisten palvelujen tarjonnasta ja alan toimijoista kasvaa sekä hankkeeseen osallistuvien tahojen keskinäinen luottamus paranee. Hanke synnyttää kysyntää yritysverkoston sekä toimijoiden osaamiselle, tuotteille ja palveluille. Yritykset saavat hankkeessa tehtävien pilotointien myötä etua palvelujensa kehittämisessä ja näin ollen jo kypsempiä tuotteita, myös uusia tuotteita laajemmille markkinoille vietäviksi ja/tai aihioita uusien tuotteiden edelleen kehitettäväksi laajempina yrityskohtaisina tuotekehityshankkeina.

Hankkeen tulostavoitteena on, että mukana olevista ICT -alan yrityksistä yhdeksän (9) saa hoitoalan kanssa yhdessä kehitettyä hankkeen aikana tuotekantaansa uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen ja että kahdeksan (8) yrityksen tapauksessa tuote tai merkittävästi parannettu tuote on markkinoille uusi. Myös ainakin yhden vastaaloittaneen (start-up) yrityksen voidaan odottaa saavan toimintaansa merkittävästi lisävalmiuksia hankkeessa toimimisen kautta. Hankkeen tavoitteena on saada aikaan vähintään yksi sovellus joko rajapintojen tai avoimen tiedon avulla tuotetun. Tavoitteen mukaan yhden yrityksen odotetaan saavan käyntiin merkittävän tutkimus- tai oppilaitosyhteistyön hankkeen vaikutuksesta.

Uusien ja kehittyvien digitaalisten ratkaisujen ja toimintatapojen avulla edistetään alueen asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia mm. ikäihmisille, sosiaalipalvelun ja kuntoutuksen asiakkaille suunnattujen uusien ja jo käyttöönotettujen parannettujen palvelujen kautta. Uudenlaisilla digitaalisilla ratkaisuilla, helpommin saatavilla ja saavutettavissa olevilla palveluilla ja turvatulla tiedonvälityksellä vahvistetaan ja tuetaan kainuulaisten arjen sujuvuutta, omatoimisuutta/omahoitoa ja edistetään terveystiedon jakamista. Sähköisten palvelujen käyttöaste nousee ja sen myötä myös tyytyväisyys sote –palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen paranee.

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Kainuu		
Seutukunnat Kajaanin, Kehys-Kainuun		
Kunnat Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi, Puolanka		

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen suunniteltu kokonaisrahoitus on 398 000 euroa, josta haettavan EU-tuen osuus on 70 %. Kainuun Etu Oy:n omarahoitus on 39 800 euroa. Kainuun sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän osuus osatoteutus sopimuksella on 39 800 euroa. Yksityinen rahoitus (yritysraha) hankkeessa on yhteensä 39 800 euroa eli 10 % hankkeen kokonaisbudjetista muodostuu mukaan lähtevien yritysten sitoumuksista.

Ostopalvelut sisältävät hankkeeseen ostettavat asiantuntijapalvelut, esiselvitykset, kartoitukset sekä pilotoinnit, digitaalisen viestinnän sisällöntuotannon materiaalit ja tapahtumien järjestämiseen liittyvät kulut. Virtuaalipalvelujen kokeiluihin, pilotointeihin, testaamisiin ja vertailuihin liittyvistä hankinnoista, myös infrahankinnoista, päätetään hankkeen sisäisessä valmisteluryhmässä kartoitusvaiheen jälkeen valiten tarpeiden ja tarkoituksen mukaiset kohteet. Kansalliset hankintarajat huomioidaan.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannukset	Yhteensä €
1 Palkkakustannukset	164 516
2 Ostopalvelut	194 000
3 Kone- ja laiteinvestoinnit	0
4 Rakennukset ja maa-alueet	0
5 Muut kustannukset	0
6 Flat rate	39 484
Kustannukset yhteensä	398 000
7 Tulot	0
Nettokustannukset yhteensä	398 000

Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Haettava EAKR- ja valtion rahoitus	278 600	70
2 Kuntien rahoitus	79 600	20
3 Muu julkinen rahoitus	0	0
4 Yksityinen rahoitus	39 800	10
Rahoitus yhteensä	398 000	100

Kustannusarvio yhteensä	398 000
--------------------------------	----------------

Rahoitussuunnitelma yhteensä	398 000
-------------------------------------	----------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Kainuulaisten hyvinvoinnin parantaminen, yritystoiminnan vahvistaminen ja työpaikkojen luominen ovat Kainuun maakuntaohjelman 2014-2017, tärkeimpiä tavoitteita. Hyvinvoinnin parantamisen yhtenä osiona ovat sosiaali- ja terveydenhoito ja hyvinvointialan palvelujen parantaminen ja kohdentaminen mahdollisimman hyvin niitä eniten tarvitseville. Siihen tähdätään alueen toimijoiden yhteistyöllä, terveyden edistämiseen ja kansalaisten omatoimisuuteen kannustavia toimintamalleja sekä palveluja hakemalla, tuottamalla ja käyttöön ottamalla. Tuleva sote-uudistus tähtää vahvasti palvelujen toimittamiseen kansalaisten koteihin, joten digitaalisesti varmistetut hoitoketjut, asiakaspalvelu ja asiakasohjaus, erilaisten sähköisten palvelujen käyttökokemukset ja palvelujen tehokas käyttöönotot ovat jo lähitulevaisuudessa alueelle eduksi. Hankkeen tuloksena on hankkeen toimenpiteiden, tulosten ja havaintojen kautta tuotettu relevantti tieto palvelujen kehittämiseksi ja käyttöönoton tehostamiseksi, alueellisen ja paikallisen päätöksenteon tueksi ja yhteistyön vahvistamiseksi.

Suomen hallitus on ottanut tavoitteikseen hallitusohjelmassaan mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja erityisesti julkisten palvelujen digitalisoinnin ja toimintatapojen uudistamisen. Eri palvelujen kotiin tuomisen ja kansalaisten omatoimisuuden lisäämisen tavoite sosiaali- ja terveydenhuollon puolella on hyvin vahva. Sosiaali- ja terveysministeriö odottaa digitalisaation ja ICT:n tuovan hoitotyöhön tehokkuus- ja tuottavuushyötyjä sekä digitaalisuudesta tukea ihmisten oman vastuun ottamiseen hyvinvointinsa ja terveytensä ylläpidossa. Tarkoituksena on motivoida julkinen sektori automatisoitumaan, rakentamaan asiakas- ja potilaslähtöisiä toimintamalleja ja digitalisoimaan vauhdikkaasti palvelujaan. Julkisia palveluja kehitetään uudistamalla toimintatapoja yhä enemmän tarkoituksen mukaisiksi ja sitä kautta tehokkaammiksi, hyödyntäen automatiikkaa ja samalla muuttamalla prosessien tiedonkulku ja käsittely mahdollisimman kattavasti digitaaliseen muotoon. Kansalaisille suunnatut palvelut tulee rakentaa käyttäjälähtöisesti, helppokäyttöisiksi ja kansalaisen arkea helpottaviksi.

Yhteiskunnan toimintojen ja julkisten palvelujen digitalisointi hallituksen kärkihankkeena on laaja kokonaisuus. Digitaalisuuden edistäminen myös yhtenä Kainuun älykkään erikoistumisen kärkihankkeena ja Kainuun maakuntaohjelman 2014-2017 läpileikkaavana teemana on jaettava toteutukseltaan osiin ja tämä sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämiseen keskittyvä hanke on yksi osa tuota kokonaisuutta.

Digitaalisuuden optimointi Kainuussa – Hyvinvointi ja Terveys (DIHYTE) -hanke, sen tavoitteet ja toimenpiteet nojaavat hallituksen asettamiin tavoitteisiin ja pyrkivät osaltaan vahvasti vastaamaan niihin samoin kuin jo maakuntaohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Hanke on luonteeltaan kokeilevaa kehittämistä ja siinä pyritään nopeilla kokeiluilla hakemaan uudenlaisia keinoja palvelujen tuottamiseen ja niiden laadun parantamiseen. Hankkeen suunnittelussa on otettu ja toteutuksessa tullaan ottamaan huomioon kansallisen Omahoito ja digitaaliset arvopalvelut (ODA) -hankkeessa tehtävän kehitystyön ja sen tuottamat toimintamallin. Kainuun sote on ko. hankkeessa mukana Oulun kaupungin kautta.

Hankkeen nimi: Digitaalisuuden optimointi Kainuussa - Hyvinvointi ja Terveys (DIHYTE)

Hankkeen kautta tuodaan esiin ja vahvistetaan Kainuun soten ja sille palveluja tuottavien yritysten, erityisesti paikallisten hyvinvointialan ja sitä palvelevien ratkaisujen kehittämiseen erikoistuneiden ICT –alan yritysten sekä muiden alueen toimijoiden vahvuuksia ja osaamista. Tavoitteena on parantaa hankkeeseen osallistuvien yritysten kilpailukykyä ja edistää niiden pääsyä laajemmille markkinoille hankkeessa tehtävän palvelujen kehitystyön ja eri toimijoiden välisen yhteistyön avulla.

Hankkeessa tehtävän kehittämistyön merkitystä lisää ja tulosten hyödyntämistä varmistaa koko Kainuun (pl. Puolanka) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastaavan Kainuun sote –kuntayhtymän (osa-aikainen projektikoordinaattori) sitoutuminen kehittämiseen olemalla hankkeen osatoteuttajana Kainuun Edun (ml. kokopäiväinen projektipäällikkö) lisäksi. Hyvinvointialan erilaisille ratkaisuille ja digitaalisille palveluille sekä niitä toimittavien yritysten kehittämistyölle Kainuun sote ja hankkeeseen osallistuvat hoiva-alan yritykset tarjoavat erinomaisen testaus- ja pilotointi- ja kehittämissympäristön. Hankkeessa halutaan hyödyntää erityisesti kainuulaisten (sote- ja hyvinvointialan palvelujen kehittämiseen perehtyneiden) ICT –alan yritysten osaamista ja ratkaisujen soveltuvuutta.

Kainuun sote on tehnyt jo pitkään merkittävää työtä sosiaali- ja terveydenhoidon palvelujen kehittämiseksi ja sähköisten palvelujen käyttöönoton edistämiseksi. Kuitenkin uudenlaisten toimintatapojen kehittämisessä ja sähköisten palvelujen käyttöönotossa on edelleen paljon tehostamisen varaa niin julkisen kuin yksityisenkin sektorin toimijoilla. Kansalaisten tietouden sähköisten palvelujen potentiaalisen hyödyntämisen ja palvelujen käytön osaamisen parantamisessa kolmannen sektorin toimijoilla on merkittävä roolinsa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toisaalta kansalaiset jo myös osaavat vaatia ja odottavat mahdollisuuksia hoitaa rutiininomaiset toiminnot sähköisesti, jolloin säästetään eri osapuolien aikaa ja vaivaa.

Kainuun Etu Oy:llä on vahva digitaalinen ja teknologinen osaaminen. Sekä Edulla että Kainuun sotella on pitkä kokemus ja osaaminen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten hankkeiden hallinnoinnista. Taustaa hankkeelle antaa Kainuun Edun toteuttama ICT ja HYPAKE (Hyvinvointipalvelujen kehittäminen, 2013-2015) -hanke ja sen kautta saatu ymmärrys ja kokemus digitaalisten ratkaisujen eteenpäin viemisestä. DIHYTE-hanke on vahvasti kainuulaista tuote- ja toimintaympäristöä kehittävä hanke sillä hankkeeseen osallistuvat osapuolet ovat valtaosaltaan kainuulaisia tai niillä on toimipiste Kainuussa, toisin kuin HYPAKE - hankkeessa.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä alueen tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden kanssa. DIHYTE –hankkeella on yhteys Kajaanin ammattikorkeakoulun hankkeisiin, jotka keskittyvät pelialan osaamiseen hyötypelien kehittämiseen (Serious Gaming Research Lab, 2015-2016), robotiikan kehittämiseen hoitotyössä (pian alkava Robotiikkaympäristö –hanke) sekä simulaattori- ja peliosaamisen hyödyntämiseen opetuksen kehittämisessä (SIMPPELI –Simulaattori- ja peliosaaminen opetuksen kehittämisessä, 2015-2017).

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi Hakemus esitetään hylättäväksi

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hankkeen toimenpiteet ja tavoitteet ovat alueellisten strategioiden mukaisia (Kainuun maakuntaohjelma 2014-2017 ja toteuttamissuunnitelma (TOPSU). Hanke tukee maakuntaohjelman toimintalinjaa 1.1: Uudet ja uusiutuvat työpaikat sekä yritykset; Kärkitoimenpiteenä vauhditetaan jo digitaalisesti suuntautuneiden yritysten kasvuhaluista kehitystä ja toisaalta tuetaan kasvua hakevia yrityksiä ottamaan käyttöön uutta teknologiaa, kouluttamaan henkilöstöään ja palkkaamaan digitaalista osaamista jo omaavaa uutta työvoimaa yritystoiminnan kasvua edellyttävän uudistumisen nopeuttamiseksi. Hanke tukee myös älykkään erikoistumisen strategiaa vahvan digitalisaation kehittämisenäkökulman kautta. Hanke on valtakunnallisen rakennerahasto-ohjelman mukainen toteuttaen toimintalinjaa 2. uusimman tiedon ja

osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen sekä erityistavoite 5.1 innovaatiotoiminnan vahvistaminen.

Hanke etenee päätöksentekoon seuraavan käsittelyprosessin kautta:

Kainuun liiton hanketiimi 22.1.2016

MYR-sihteeristö 29.1.2016

Kainuun maakuntahallitus 22.2.2016